

KYRK*blad*et

i Karlsborgs pastorat

KARLSBORG, MÖLLTORP, BREVIK & UNDENÄS

SOMMAREN 2023

Svenska kyrkan
KARLSBORGS PASTORAT

FÖRTROENDEVALDA

Kyrkofullmäktiges ordförande Stig Palmqvist.. 0730-58 80 86
Kyrkorådets ordförande Enar Andersson 311 82
Förs.rådordf. Karlsborg Christina Gustafson..... 0730 430746
Förs.rådordf. Mölltorp Ingrid Bergsten..... 0705 130105
Förs.rådordf. Brevik Gun-Britt Nilsson 0723 232114
Förs.rådordf. Udenäs Inger Breman Larsson .. 0705 342592

LOKALER

Kyrkans hus, köket..... 174 62
Mölltorps församlingshem..... 304 04
Breviks församlingshem 311 04
Udenäs prästgård..... 601 20

PERSONAL

Kyrkoherde Pernilla Tapper Törnqvist.....	174 51, 0706 29 06 17	pernilla.tornqvist@svenskakyrkan.se
Komminister Pia Svantesson.....	174 65, 0727 26 27 07	pia.svantesson@svenskakyrkan.se
Komminister Gunnar Friberg.....	174 55, 0707 25 96 52	gunnar.friberg@svenskakyrkan.se
Diakoniassistent Viktoria Adolfsson Agnesten ...	174 56, 0707 81 23 65	viktoria.adolfssonagnesten@svenskakyrkan.se
Diakoniassistent Marite Larsson Jalmelin	174 54, 0706 17 89 42	marite.larssonjalmelin@svenskakyrkan.se
Vik diakoniassistent Eva-Britt Andréson.....	68 47 72, 0765 11 53 77	eva-britt.andresson@svenskakyrkan.se
Kantor Eva Nilsson	174 58, 0737 28 26 55	eva.nilsson2@svenskakyrkan.se
Församlingsassistent Aron Bild.....	174 66, 0707 14 94 51	aron.bild@svenskakyrkan.se
Församlingsassistent Lovisa Andersson.....	174 59, 0707 42 31 15	lovisa.andersson@svenskakyrkan.se
Församlingsassistent Axel Lindgren	68 47 60, 0707 79 83 84	axel.lindgren@svenskakyrkan.se
Kyrkokamrer Camilla Millqvist Radovic.....	174 53, 0701 69 99 77	Camilla.MillqvistRadovic@svenskakyrkan.se
Kyrkoskrivare Elin Johansson.....	684 771, 0765 60 48 45	elin.johansson3@svenskakyrkan.se
Kyrkogårds- och fastighetschef		
Anna Arne Andersson.....	174 63, 0761 36 92 39	Anna.Arne-Andersson@svenskakyrkan.se
Kyrkvaktmästare Elina Nilsson.....	174 67, 0725 00 30 86	Elina.Nilsson@svenskakyrkan.se
Kyrkvaktmästare Tobias Johansson	684764, 0767 71 22 14	Tobias.Johansson@svenskakyrkan.se
Kyrkvaktmästare Christian Karlsson.....	174 68, 0767 71 22 15	Christian.Karlsson@svenskakyrkan.se
Kyrkvaktmästare Bo Larsson.....	174 69, 0705 46 33 43	BoSamuel.Larsson@svenskakyrkan.se
Kyrkvaktmästare Viktor Hallin.....	684768, 0762 08 56 67	viktor.hallin@svenskakyrkan.se
Kyrkvaktmästare Anton Ahlner	684763, 0705 64 37 03	anton.ahlner@svenskakyrkan.se
Kyrkogårdsvaktmästare Lisa Högberg	174 61, 0739 73 98 32	lisa.hogberg@svenskakyrkan.se
Inre vaktmästare Susanne Karlsson.....	684766, 0732 51 65 25	susanne.karlsson2@svenskakyrkan.se
Inre vaktmästare Natalie.....	0703 76 74 55	Alaa.ElBanna@svenskakyrkan.se

En kåsa med vatten för vandringen

Bland mina halsband finns det ett med en tunn silverkedja. I den hänger en liten berlock i form av en kåsa, snidad av renhorn. En kär present från en mig närstående.

På en kurs för anställda inom kyrkan fick jag en gång frågan om varför jag bar en kåsa i halsbandet, frågan ställdes med en undran varför jag inte bar ett kors eller någon annan mer "kristen" symbol? En kåsa i renhorn kändes kanske inte tillräckligt fromt?

För mig är det inte en vacker souvenir. För mig för den tankarna till vandringar, både på fjäll och i skog. Då drickkåsan finns nära till hands för att kunna släcka törsten när stigen leder förbi en bäck eller ett vattendrag. En kåsa friskt, klart vatten är källa till liv.

Den får också gestalta kaffestunden, då pannan över elden precis kokat upp och man njuter en kopp kaffe tillsammans med vänner.

Den för också tankarna till de platser på vår jord som inte har tillgång till vatten. Där torka slår ut möjligheten till liv för människor, växter och djur, eller där bolag köper upp sjöar och dammar för att sedan exploateras. Gud, rädda din skapelse.

Men framförallt ger den liv åt Jesusorden "Den som dricker av det vatten jag ger blir aldrig mer törstig." Guds vattenkälla som gör oss människor otörstiga och ger en bild av vad också själen behöver dricka av.

Nu står sommaren i sin skiraste grönska och väntar. Kanske blir det tillfälle att gå en kortare eller längre vandring för att kunna njuta av allt vi har omkring oss. Ta med en mugg, eller kåsa om du har, stanna till vid en porlande bäck och njut av det friska vattnet. Ta med dig psalm 236 ur Psalmboken

*Guds källa har vatten tillfyllest,
en gåva av strömmande liv,
den äger vad alla behöver,
den räcker för dig och mig*

Malin Joelsson

Hälsning från Kyrkogårds- förvaltningen

Om att bevara både miljö och kultur.

Kyrkogårdar och begravnings- platser är områden med många olika syften och funktioner.

Främst är det såklart en plats där vi kan hedra och minnas våra avlidna, både med sorg och med glädje. Men det är också en plats som rymmer historia: mänskliga öden, trädgårdshistoria och kulturvård. Dessutom är det en plats som är viktig för miljön, en viktig pusselbit för att främja insekter och djurliv.

Med allt detta i tankarna står Karlsborgs pastorat i startgroparna till flera nya, och ”nygamla”, arbetssätt.

Återanvända gravstenar

Ett av dem är att börja erbjuda återanvända gravstenar till försäljning. Ett antal stenar kommer att slipas om och oidentifieras som ett alternativ till en helt nybruten sten. I detta finns dels ett miljövärde, man använder helt enkelt material som redan finns i stället för att bryta nytt. Dels finns det ett kulturvärde i att bevara gravstenen och stilen på kyrkogården, samt en respekt för arbetet och hantverket som en gång skapat gravstenen. Det kan också finnas ett känslomässigt värde i att låta en minnessten över ett liv fin-

nas kvar, även om namnen inte längre syns. Dessutom kan det bli en ekonomisk vinning då återanvända stenar blir billigare.

Återanvändningen kommer att ske på flera olika sätt. Några stenar kommer att slipas helt och finnas till försäljning med samma förutsättningar som på ett stenhuggeri. Några stenar kommer bara att slipas delvis, så att dekoren finns kvar. På några ställen kommer stenar att sättas upp på en ledig gravplats så att sten och plats hör ihop. Det sistnämnda alternativet har uppkommit då pastoratet har turen att ha många välbevarade gravkvarter och många kulturklassade gravstenar. Genom att slipa om gamla stenar och sätta upp dem igen kan kvarteren fortsätta att både användas och bevaras. Alternativet skulle vara att plocka bort dessa gamla stenar helt och bara låta de kulturklassade stå kvar, vilket skulle innebära stora halvtomma ytor som enbart fungerar som museum.

En återanvänd gravsten är kanske inte för alla. Men att återanvända generellt blir allt vanligare och det gäller även gravstenar. Kanske är det någon som är intresserad av historia som vill bli begravd på någon av de äldre delarna av kyrkogårdarna? Kanske många släktingar ligger begravda inom samma område och man vill ha en gravplats

i närheten? Eller kanske fastnar man bara för en fin sten man tycker om?

Alternativet att välja en återanvänd sten kommer troligen att finnas från sommaren 2024.

Ängar, eller "varför klipper ni gräsmattorna så konstigt?"

Någon har kanske lagt märke till att kyrkogårdarna inte bara består av kort-

klippta gräsytor längre. En tuva prästkragar sticker upp här, en grupp med mandelblom där, och på vissa ställen är en stor yta oklippt och gräs och ängsblommor växer vilt.

Nej, gräsklipparna har inte gått sönder och vaktmästarna har inte fått solsting, det är bara ett annat sätt att värna om miljön: Insekterna trivs, mindre yta att klippa ger mindre utsläpp och dessutom kan vaktmästarna plocka altarblommor där i stället för att köpa importerade snittblommor. Besökare är naturligtvis också välkomna att plocka en bukett att sätta på graven.

Ängarna finns bland annat i Karlsborg och Forsvik, och i sommar kommer ett nytt ängsprojekt att påbörjas i Mölltorp. Den sistnämnda dröjer det dock innan man kan plocka några blommor på, de första åren gäller det att vara försiktig och låta så många som möjligt blomma ut och fröa av sig.

Perenner, fleråriga växter i stället för ettåriga

Sen några år tillbaka erbjuder pastoratet perenner, återkommande växter, som ett alternativ till de ettåriga sommarblommorna vid beställning av gravskötsel. Perenner kräver endast en transport i stället för en varje år, och behöver heller inte planteras om i ny jord varje år. Pastoratet erbjuder flera olika, tåliga, sorter för planteringar med olika för-

utsättningar och läge. En del växter är utvalda för lång blomningstid, en del för sitt dekorativa bladverk.

Att byta ut ettåriga växter mot perenner i urnor och övriga planteringar har också blivit vanligare de senaste åren. Detta innebär att planteringarna inte alltid följer traditioner och högtider: en kall vår kanske påskliljorna blommor först till pingst och pingstliljorna till midsommar, för att nästa år vara överblommade i april. Men samtidigt är det ett sätt att följa vädret, naturen och att arbeta med den i stället för mot den.

Ljusföroreningar

Den senaste tiden har det uppmärksammats alltmer hur artificiellt ljus påverkar insekter och djurliv på ett negativt sätt. Fåglar får svårare att navigera, fladdermöss vågar sig inte ut och insekter dör. Karlsborgs pastorat följer samtalet kring detta och ska se över hur vi kan minska ljusföroreningar vi orsakar. Det kan handla om att byta ut ljuskällor, riktning på ljuset eller att se över vilka tider belysningen är påslagen.

Håll utkik!

Sist men inte minst pågår i detta nu ett arbete för att uppmärksamma både växt, djur och kulturmiljö. Ideella, barngrupper och kyrkogårdsförvaltningen samarbetar kring ett litet projekt som kommer att synas utanför Kyrkans hus under sommaren.

Allt gott och väl mött på kyrkogården!

Kyrkogårdsförvaltningen genom Lisa

”Jag har trivts på alla mina jobb!”

Ann Axelsson Englinde och ett-årstaxen Uffe har vårpmiär i glasverandan, varvid den senare lyckligt matas med hundgodis ur ett påskägg. Mild förmiddagssol glittrar i Göta kanals isblå vatten och kvittret från små- och sjöfågel ramar in den idylliska kanalholmsvyn.

Med denna utsikt har Ann vuxit upp och blivit årsrik; sett både årstider och hotellgäster växla. Invid hennes nuvarande bostad står nämligen släktens stolthet och en av Karlsborgs arkitektoniska pärlor, Kanalhotellet. Det grundades 1894 av farföräldrarna och drivs numera av Anns syskonbarn, den fjärde generationen Axelsson. *”Mina syskonbarnbarn kallar mig stamäldsten. Vill de avgöra en twist så kommer de till mig.”* ler Ann spjuverglittrande.

Grundpenningen till hotelletableringen införskaffade de strävsamma farföräldrarna genom arbete i Amerika, bland annat hos självaste presidenten. Sorgligt nog skulle just farfaderns driftighet komma att spela en olycklig roll för familjens öde. När passagerarfartyget S/S Motala Express frös fast isen kom farfadern raskt till undsättning i släde fullastad med mat till de nödställda. Kort därefter gick han bort i sviterna av sjukdom som han ådrog sig i den kylslagna räddningsaktionen. Kvar i sorgen och med

det nya hotellet blev hustru och två små gossar, den ene Anns pappa.

Missade storebrödernas äventyr

Farfaderns ambitiösa arv levde dock vidare. Anns pappa gifte sig med en officersdotter som, genom basar-arbete för föreningen *Friska viljor*, var med om att grunda Soldathemmet. Det unga paret bodde en tid i Afrika där Anns två äldre bröder föddes. Hemflyttade till Karlsborg välkomnade man lilla Ann, som så snöpligt snuvades på äventyret i främmande land.

Syskonen huserade i barnkammaren med utsikt mot kanalen, och varefter de

blev äldre fick de egna rum i hotellets vinds-
våning. *"Mamma och pappa jobbade jämt"* be-
rättar Ann. *"Vi hade olika barnflickor. De följde
oss till söndagsskolan i Garnisonskyrkan minns jag.
Som konfirmand försökte jag hålla mig vaken under
prästens timslånga predikan - jag räknade ALLT
jag såg"*. Det visade sig vara god förberedel-
se inför kommande yrkesliv där Ann tidigt
kom att bli ansvarig för kassakontrollen i
flertalet hotellmatsalar, den första på Gylle-
ne Uttern i Gränna.

Arbete i Tyskland

Ann visar upp en gedigen anställningsför-
teckning som sträcker sig från sent 1950-tal
och framåt. Säsongsshotellen Högfjällshotel-
let i Sälen, Badrestaurangen Bovallstrand
och Tylösands Havsbad hör till några av de
tidigare arbetsplatserna.

Under en seglats i Sandhamn, Stock-
holms skärgård, föll det sig att Ann att räd-
dade livet på en liten tax som hamnat i vatt-
net. Den tacksamma hundägaren visade
sig vara en av Tysklands mest framgångs-
rika industrimagnater - och han erbjöd den
unga skaraborgskan valfritt arbete i det
egna hotellimperiet efter avslutad skolgång.
*"Jag valde att arbeta i köket och i servisen för att
lära mig hur det går till på golvet. Har ska man
annars kunna leda folk var min tanke"* förklarar
Ann vid minnet.

Presenterad för drottningen

Ann berättar inlevelsefullt om sin tid på det
anrika hotellet Claridges i London. Lönen
var inte mycket att tala om, men Ann väg-
rade be föräldrarna om något extra. Den
omtänksamma fadern sände dock emellan-
åt lokaltidningen på posten, och när dottern
bläddrade bland karlsborgsnyheterna kun-
de där ligga en hundralapp mellan sidorna.

Ann bodde på ett så kallat svenskhem,
KFUK:s boende för svenska flickor, och
var med om att ordna den årliga jultässon

i samarbete med Svenska kyrkan i Storbri-
tannien. Engelskfödda drottning Louise av
Sverige, som kommit för att inviga mäss-
san torde ha förväxlat svenskhem med äl-
derdomshem då hon, med karaktäristisk
svensk-brittisk accent frågade unga Ann:
"Ah! Huir mårr däm gamla?" Ann, som ar-
tigt valde att inte rätta drottningen, svarade
världsvant: *"De mår så bra så"*.

Efterlängtnad hemmavid

Då Anns mor för ett tag önskade få hem sin
äventyrliga minsting ordnade fadern ett ar-
bete åt dottern som sekreterare på ammuni-
tionsfabriken i Karlsborg. Ann nappade på
idén och trivdes gott med att ha arbetstider,
helgledigt och semester som vanligt folk.
Dessutom lärde hon känna karlsborgare,
något hon saknat under sin kringflackande
tillvaro. Livet bortom reservhuvudstaden
drog dock i Ann och efter en tid på famil-
jehotellet begav hon sig vidare. Nu följde
arbete på resebyrå i Eskilstuna, och ett –
befarat – utkyllt slott, *Stora Bjurum* vid Horn-
borgasjön. Köldchocken uteblev dock och
Ann konstaterar att hon är lyckligt lottad
som har trivts gott på alla sina arbetsplatser.

Drev hotellet med maken

Att gå till sjöss, liksom storebröderna, blev
också det ett naturligt steg för Ann: *"Nästan
varenda hus här på holmen hade någon som gick till
sjöss. Vi hade inga mopeder – vi hade roddbåtar"*.
Under sin tid på ett av Svenska Lloyds re-
derier mötte hon sin make, Erik. När Anns
föräldrar blev till åren åkte paret hem på
helgerna för att hjälpa till med Kanalho-
tellet, som de slutligen övertog driften av.
Mången elegant tillställning har hållits i de
herrgårdslika salarna och gäster från hela
världen har kommit och gått. *"Många engels-
män. De är ett mycket trevligt folk med en alldeles
särskild sorts härlig humor!"* ler Ann förnöjt.
Med en lycklig suck beskriver hon glädjen

över alla vänner hon fått genom året, allt vad livet har fört med sig.

Företagsam brud

Efter många år tillsammans bad Erik Ann om att få henne till sin hustru. De gifte sig inför ett mindre sällskap Kristi himmelsfärdsdag 1983 och överraskade sedan sina vänner med bröllopsfest på Kanalhotellet på lördagen. När kantorn inte dök upp till

vigseln i Skaga kapell tog Ann saken i egna händer – och bad att få byta plats med kyrkvaktmästaren som hon visste kunde spela piano: *”Om du går in och spelar psalmer så ringer jag i klockorna!”*. Den karismatiska karlsborgsdottern sammanfattar sin egen person: *”Jag är som en gammal traktor – lite trög i starten, men när jag väl går, så går jag med full kraft!”*

Viktoria Adolfsson Agnesten

NYA PERSPEKTIV

Konfirmation 23/24

**Sista anmälan
20 augusti**

Smultronställen

Så här i sommartid vill vi påminna om några av pastoratets finaste smultronställen, som är väl värda ett besök i sommar.

Bölets ängar, norr om Karlsborg, som har en fantastisk flora och bjuder på flera rariteter.

Naturreseptatet Stora fjället strax väster om Granvik. Området består till stora delar av "tjäderskog", det vill säga gammal hållmarkstallskog med insprängda mossar och bäckdrag.

Edet, utmed Edsån som rinner mellan sjöarna Unden och Viken.

Grotteberget ovanför Källebacken i Undenäs, varifrån man har en storslagen utsikt över sjön Viken ända bort mot bl a Billingen och Kinnekulle.

Klinten Vaberget

Klintens utsiktsplats ger en härlig översikt över Karlsborg och man kan se in över Östergötland. Hit är det lätt att ta sig. Det är endast

en kort promenad från parkeringen och det finns även en grillplats.

Röåslingen

Med utgångspunkt från Breviks camping kan du gå leden Röåslingen som passerar genom ett vackert landskap och gamla torp. Från stranden kan du också se de gamla båthusen vid Ripanäs liggande längs en udde ut i Vättern.

Forsvik

Från slussen finns en vacker promenadväg längs Göta kanal ut mot Viken. Från bron passerar du Forsviks Café och fortsätter längs kanalbanken.

Svartfjällsviken

Norr om Tacksägelsekyrkan ligger Svartfjällsvikens sandstrand omgiven av skog med många promenadstigar längs stranden och utmed klipporna vid vattnet. Här finns också möjlighet att grilla vid stranden.

Musik i sommarkväll 2023

Onsdag 21 juni kl 19 Bocksjö kapell

Visafton

Familjen Lindman och bygdens spelemän.

Medtag kaffekorg och något att sitta på. Avslutande musikandakt i kyrkan.

Söndag 26 juni kl 19 Tacksägelsekyrkan

Orgelafton

Lars Hagström orgel, Susanne Litborn sång

Lördag 15 juli kl 22 Breviks kyrka

Camerata Mandolino Classico

Korvgrillning i församlingshemmets trädgård

Söndag 23 juli kl 19 Forsviks kyrka

I denna ljuva sommartid

Vi sjunger sommarpsalmer tillsammans och lyssnar till sång av Matilda Roof

Söndag 6 augusti kl 19 Mölltorps kyrka

Mina andliga favoritsånger

Maria Bild sång och piano och Helena Kennermark piano

Korvgrillning

Söndag 13 augusti kl 19 Udenäs kyrka

När jag vandrar genom hagarna

En sommarvandring genom svenska och brasilianska trakter tillsammans med bl a Dag Hammarsköld och Pär Lagerkvist.

Inger Olsson-Moberg sång och Jens Karlsson gitarr.

Söndag 20 augusti kl 19 Garnisonskyrkan

En hjärtans tröst

Två improvisationsmusiker som bjuder på eget material, jazz och musikal.

En stund av lugn och reflektion. Maria Palmqvist sång och Viktor Reuter bas.

Söndag 27 augusti kl 19 Mölltorps kyrka

Hör, Herre, vår lovsång!

En sommarkonsert med Mölltorp/Breviks kyrkokör

Välkommen!

Svenska kyrkan
KARLSBORGS PASTORAT

Gudstjänstkalender

(Med reservation för ändringar)

Juni

11/6	1 söndagen efter trefaldighet	Vårt dop
Breviks kyrka	11 Pastoratsmässa, pastoratskör. Kyrklunch	Alla präster
18/6	2 söndagen efter trefaldighet	Kallelsen till Guds rike
Klinten, Vaberget	10 Ekumenisk friluftsgudstjänst. Sång Mats och Tina Björling	G Friberg
Undenäs kyrka	11 Mässa	P Svantesson
Tacksägelsekyrkan	19 Taizémässa	P Svantesson
21/6	Onsdag	
Bocksjö kapell	19 Visafton	P Svantesson
25/6	Midsommardagen	Skapelsen
Tacksägelsekyrkan	11 Mässa	G Friberg
Breviks kyrka	14 Friluftsgudstjänst	G Friberg
Skaga stavkyrka	14 Friluftsgudstjänst. Kyrkkaffe på Skagagården	P Svantesson
26/6	Johannes Döparens dag	Den högstes profet
Mölltorps kyrka	11 Mässa	G Friberg
Gamla kyrkplatsen,		
Undenäs	15 Friluftsgudstjänst	P Svantesson
Tacksägelsekyrkan	19 Musik i sommarkväll	P Svantesson

Juli

2/7	4 söndagen efter trefaldighet	Att inte döma
Breviks kyrka	9 Mässa	P Tapper Törnqvist
Forsviks bruk	11 Friluftsgudstjänst	P Tapper Törnqvist
Tacksägelsekyrkan	19 Mässa	P Tapper Törnqvist

9/7	Apostladagen		<i>Sänd mig</i>
Mölltorps kyrka	9.30	Gudstjänst	P Tapper Törnqvist
Tacksägelsekyrkan	11	Mässa	P Tapper Törnqvist
Bocksjö kapell	15	Gudstjänst	I Eriksson

15/7	Lördag		
Breviks kyrka	22	Musik i sommarkväll. Korvgrillning	P Tapper Törnqvist

16/7	6 söndagen efter trefaldighet		<i>Efterföljelse</i>
Mölltorps kyrka	11	Mässa	P Tapper Törnqvist
Prästgårdsträdgården,			
Undenäs	15	Friluftsgudstjänst	I Eriksson
Tacksägelsekyrkan	19	Mässa	P Tapper Törnqvist

23/7	Kristi förklarings dag		<i>Jesus förhårligad</i>
Breviks församlingshems			
trädgård	9	Friluftsgudstjänst	P Tapper Törnqvist
Tacksägelsekyrkan	11	Gudstjänst	P Tapper Törnqvist
Forsviks kyrka	19	Musik i sommarkväll	P Tapper Törnqvist

29/7	Lördag		
Mölltorps kyrka	18	Helgmålsbön. Änglar i psalm och sång, Jenny Tapper m.fl. sång	P Tapper Törnqvist

30/7	8 söndagen efter trefaldighet		<i>Andlig klarsyn</i>
Sommarhemmet,	10	Friluftsgudstjänst	G Friberg
Mölltorp		Bibliska växter	
Tacksägelsekyrkan	11	Gudstjänst	I Eriksson
Undenäs kyrka	19	Mässa	G Friberg

Augusti

6/8	9 söndagen efter trefaldighet		<i>Goda förvaltare</i>
Forsviks kyrka	9.30	Gudstjänst	G Friberg
Tacksägelsekyrkan	11	Mässa	G Friberg
Mölltorps kyrka	19	Musik i sommarkväll. Korvgrillning	G Friberg

13/8	10 söndagen efter trefaldighet	<i>Nådens gåvor</i>
Breviks kyrka	9 Mässa	P Tapper Törnqvist
Tacksägelsekyrkan	11 Mässa	P Tapper Törnqvist
Undenäs kyrka	19 Musik i sommarkväll	P Tapper Törnqvist

20/8	11 söndagen efter trefaldighet	<i>Tro och liv</i>
Mölltorps kyrka	9.30 Mässa	P Tapper Törnqvist
Forsviks kyrka	11 Mässa	P Tapper Törnqvist
Tacksägelsekyrkan	19 Musik i sommarkväll	P Tapper Törnqvist

27/8	12 söndagen efter trefaldighet	<i>Friheten i Kristus</i>
Tacksägelsekyrkan	11 Mässa	G Friberg
Undenäs kyrka	11 Mässa	P Tapper Törnqvist
Mölltorps kyrka	19 Musik i sommarkväll	G Friberg

September

3/9	13 söndagen efter trefaldighet	<i>Medmänniskan</i>
Tacksägelsekyrkan	11 Pastoratsmässa, mottagande av medarbetare	P Tapper Törnqvist G Friberg

10/9	14 söndagen efter trefaldighet	<i>Enheten i Kristus</i>
Forsviks kyrka	9.30 Gudstjänst,	P Tapper Törnqvist
Mölltorps kyrka	11 Mässa	P Tapper Törnqvist
Tacksägelsekyrkan	18 Ekumenisk gudstjänst, ”Hela kyrkan sjunger”	P Tapper Törnqvist

Gudstjänster på Haganäset!

Varje onsdag firas gudstjänst kl 10.30 på Haganäset.
Välkommen!

Döpta i våra församlingar

Lovelia Lungberg	Undenäs
Izzi Nyman	Karlsborg
Walter Hedlund Eriksson	Mölltorp
Tilly Hjertman	Undenäs
Lovis Gunnarsson	Karlsborg
Henning Gunnarsson	Karlsborg
Axel Gustavsson	Mölltorp
Hedvig Sjöberg Persson	Undenäs
Majken Almqvist	Karlsborg
Emmie Nordström	Karlsborg
Stina Kihlström	Mölltorp
Signe von Haugwitz	Brevik
Leon Johnsen Hellkvist	Mölltorp
Amelia Svensson	Mölltorp

Vigda i våra församlingar

Emelie Dahl & Dennis Almqvist	Karlsborg
-------------------------------	-----------

Hur bokat man dop och vigsel?

Vi har många fina och vackra kyrkor i vårt pastorat, men alla är inte tillgängliga alla helger. Våra lördagstider är kl 10, 12, 14 och 16 och söndagar kl 13.30. Ring pastorsexpeditionen i Karlsborg, telefon 0505-174 50, säkrast vardagar kl 10-12, 13-14 för att boka tid och få övriga upplysningar. Efter inbokad tid tar någon av prästerna kontakt med er för att bestämma tid för dop- eller vigselsamtal. Våra kyrkomusiker hjälper gärna till med förslag på psalmer och övrig musik.

Lillkyrkan

Vi har tidigare berättat om projektet med att en grupp frivilliga församlingsbor bygger en liten kyrka till pastoratet.

Vår förhoppning var då att den skulle stå klar sommaren 2022, men pandemin och olika personliga förhinder har fördröjt arbetet och därför får ni nu en lägesrapport. Gruppen jobbar på med byggandet under den varmare årstiden i Udenäs kallgarage ungefär en dag i veckan. Nu är taket på och tillverkningen av de olika kyrkfönstren är på gång. Lika så har tankarna börjat att ta form om hur kyrkan skall inredas. Det skall byggas altare, psalmtavla och två mindre garderober att förvara saker i. Kyrkan är byggd på ett underrede av en husvagn. På det sättet kommer vi att kunna flytta på kyrkan till olika platser. Kyrkorummet är nästan 5 m långt och 2,5 m bred. Takhöjd tillräckligt för en vuxen person.

Nu behöver vi hjälp! Har du kunskap som golvläggare, elektriker, ffnickeri eller med textilarbete och vill bli frivillig i arbetet med Lillkyrkan så kontakta Anna Arne-Andersson på 0761-36 92 39. Vi behöver hjälp med att lägga in en plastmatta, sätta upp belysning, väva en gångmatta, sy två draperier

till garderoberna. Garderoberna behöver byggas på plats och en dopfont. Det behövs två sittdynor till bänkar mm. Alla kläder till "prästen" skall sys i olika barnstorlekar, röklin, albor, mässhakar o.s.v. Altarduk och dopservetter önskas också. Fler saker kommer säkert att behövas under arbetets gång. Tveka inte att ringa Anna

om du har idéer om vad du kan bidra med. Det kan vara något du vill hjälpa till med att göra eller något du har i dina gömmor som kan komma till användning. Många bäckar små kan bli en kyrka.

Vad är då syftet med vår Lillkyrka? Tanken är att den ska köras ut och finnas på marknader, nationaldagsfirande och andra händelser i pastoratet där kyrkan vill synas. Först och främst är den till för barn med föräldrar. Vi vill på ett roligt sätt ge barnen kunskap om kyrkan. Genom att prova kläder, sätta upp psalmnummer, sätta blommor på altaret, "döpa" en docka mm kan barnen få kunskap om gudstjänster, dop och kyrkans traditioner på ett lekfullt och roligt sätt. Alla som vill, gammal som ung, kommer att kunna få tillfälle att ställa frågor om allt som händer i ett kyrkorum. Tänk den dagen barnen kommer till våra grupper och säger: Ska vi leka dop idag? Då har vi skapat ett gott minne som barnen kan ha med sig upp i vuxen ålder.

Tacksägelsekyrkan

Mölltorps kyrka

Breviks kyrka

Undenäs kyrka

Forsviks kyrka

Bocksjö kapell

Skaga stavkyrka

Välkommen till sommarens samlingar!

Pastoratsmessa söndag

11 juni i Breviks kyrka

Pastoratskör under ledning av Eva Nilsson och Peter Meincke. Avtackning och välkomnande av personal. Lunch i församlingshemmet, ingen anmälan. Lotterier till förmån för SKUT och Act, Svenska kyrkan.

Friluftsgudstjänst på Vaberget 18 juni

Ekumenisk gudstjänst på Klinten, kl 10. Medtag fika och något att sitta på. Vid regn hålls gudstjänsten i Mölltorps Missionskyrka. Predikan Gunnar Friberg, sång Tina och Mats Björling, insamling till Sjukhuskyrkan i Skövde.

Visafton i Bocksjö onsdag 21 juni

Familjen Lindman bjuder på somrig allsång utanför kyrkan. Ta med något att sitta på, sångrösten och en fikakorg. Efter allsången är det fika i gröngräset. Avslutning med andakt och sång i kapellet. Vid regn blir allt inomhus.

Sommarkyrkor i juli månad

Välkommen till årets sommarkyrkor i Undenäs, Brevik och Mölltorp. Det finns utställningar att titta på och kaffe med dopp serveras. Se mer info på s 17.

Tornrundan 8 – 9 juli

Välkommen att se fyra unika klockstaplar i Brevik, Grevbäck, Ransberg och Norra Fågelås, på samtliga ställen kaffeservering och guidning kl 14-18.

År 2011 beviljade Skara stift ett projekt där Västarvet/Västergötlands museum och timmermansnätverket Traditionsbärarna bl a skulle undersöka om det fanns medeltida delar i några klockstaplar i Skara stift. På tre av dem gjorde sedan en dendrokronologisk datering. Dessa tre klockstaplar finns alla i Hjo – Tibro – Karlsborg. Det visade sig att klockstaplarna var mycket äldre än man tidigare trott. Brevik var från 1321-1336, Norra Fågelås från 1360-tal och Ransberg från 1383-1407. Utöver denna datering har man också studerat hantverksspår och tekniker för att bekräfta dateringen. Mycket talar också för att Grevbäcks klockstapel är samtida med Brevik, från 1300-talets första hälft.

Forsviksdagarna 2 juli

Under Forsviksdagarna blir det friluftsgudstjänst kl 11 söndag 2 juli.

Friluftsgudstjänst sommarhemmet 30 juli

Ekumenisk gudstjänst i Sommarhemmet i Mölltorp kl 10. Tema Bibelns växter. Gunnar Friberg predikar, insamling till Ukraina. Medtag fika och något att sitta på.

Sommartider på pastorsexpeditionen

Kyrkans hus och pastorsexpeditionen har besöks- och telefontid: mån-fre 09:00-15:00, lunchstängt mellan kl 12:00-13:00 från 26 juni till 13 augusti.

BESÖK VÅRA SOMMARKYRKOR

Undenäs prästgård 4-16 juli

Utställning Paradhanddukar, måleri och foto Åsa och Peter Wibjörk,
keramik Sara Johansson, akvarell Marianne Spångberg

Öppettider kl 11-16

Kaffeservering

Breviks församlingshem 5-9 och 12-16 juli

Utställning Hildebrand i vår hembygd

Öppettider kl 13-18

Kaffeservering

Mölltorps församlingshem 24-28 juli, helgsmålsbön 29 juli kl 18

Utställning Änglar, finns dom... Ja, i Mölltorp!

Öppettider 12-16

Kaffeservering

VÄLKOMMEN

Svenska kyrkan

KARLSBORGS PASTORAT

Skagagården

Nu är bokningen för 2023 öppen.

Varmt välkommen till Skagagården i sommar. I lokalerna på gården går det boka bröllop, dop, dagkonferenser, läger, föreningsträffar och styrelsemöten etc. Lokalerna är handikappanpassade. I direkt anslutning till Skagagården finns en liten kyrka för dop och bröllop.

Om boendet:

Gården har vandrarhemsstandard. Självhushållning mellan 2023-05-16 och 2023-06-15. Nyckel till rummen hämtas på Strandvägen 6 i Karlsborg.

Bemannat 230616 till 230820. In- och utcheckning sker på gården. Frukostbuffé kan bokas och serveras i restaurangen.

Boka ditt boende på telefon 0505-17450 eller via www.booking.com/hotel/se/skagagarden-mossen.html

Karlsborgs församlings blomsterfond
och Udenäs församlings blomsterfond
BG 217-5339.

Ange vilken fond som avses.

Terminsstart i barngrupperna

Alla barngrupper och barnkörer har terminsstart vecka 36. För mer information om grupper, tid, plats och ledare, se vår hemsida.

Startdatum samlingar daglediga

Gällsebo kyrkliga syförening, tisdagar jämna veckor, kl 14-16, i brasrummet i Mölltorps församlingshem. Start den 5 september. Varmt välkommen med eller utan handarbete.

Breviks Hantverkscafé

Anordnas av Breviks kyrkliga syförening, onsdagar ojämna veckor, kl 14-16:30 i Breviks församlingshem. Start 16 augusti.

Mötesplats Mölltorp, måndagar ojämna veckor, kl 9:30-11:30, i brasrummet i Mölltorps församlingshem. Start måndag 11 september.

Udenäs syförening, torsdagar ojämna veckor, kl 10-12, i Prästgården i Udenäs. Start torsdag 14 september.

Forsviks syförening anordnar sittgympa under hösten. Tisdagar jämna veckor kl 11 den 19/9, 3/10, 17/10, (uppehåll allhelgonaveckan), 14/11 samt 28/11.

Öppettider i Karlsborgsbygdens kyrkor under sommaren

Breviks kyrka	15 maj - 15 september	kl 10:00 - 16:00
Mölltorps kyrka	15 maj - 15 september	kl 10:00 - 16:00
Södra kapellet	Stängd	
Tacksägelsekyrkan	15 maj - 15 september	kl 08:00 - 16:00
Forsviks kyrka	15 maj - 15 september	kl 10:00 - 15:30
Udenäs kyrka	15 maj - 15 september	kl 10:00 - 16:00
Bocksjö kapell	Stängd	
Skaga stavkyrka	19 juni - 11 augusti	kl 10:00 - 16:00

Vill man göra ett besök någon annan tid, kontakta Karlsborgs pastorats expedition på 0505-174 50.

Bibelläsning i Mölltorp onsdagar kl 18-20 startar onsdag 27 september och slutar onsdag 29 november.

Måla akvarell i Kyrkans hus!

Vi börjar torsdag 31 augusti kl.18.00 och ses sedan på torsdagar ojämnta veckor. Ta med eget material så träffas vi och målar tillsammans och inspirerar varandra. Medtag gärna eget fika till första gången. Har du frågor maila Åsa Wibjörk, asa.wibjork@svenskakyrkan.se

Vuxenkörer

Brevik/Mölltorps kyrkokör börjar sina övningar torsdag den 17 augusti kl 18.30 under ledning av Peter Meincke. Udenäs kyrkokör börjar tisdag 12 september kl 18.30 under ledning av Eva Nilsson. Om du längtat efter att sjunga i kör, så passa på och ta kontakt med körledarna.

Diakonins dag 3 september

Diakonins dag firas med en pastoratsmessa i Tacksägelsekyrkan kl 11 där Karlsborgs nya organist Maria Granlund tas emot. Efter gudstjänsten blir det en enkel lunch.

Pastoratsresa

Det planeras en pastoratsresa tisdag 19 september, med Berit Johansson som guide. Boka dagen och håll utkik efter mer information.

Barndans i Mölltorp

Under hösten ses två grupper för yngre barn, 2-3 år och 4-5 år, för att dansa. De allra yngsta har med sig en förälder. Vi fantiserar, leker och rör oss till specialskrivna musik för barn. Vi ses 12 ggr med uppehåll

för höstlov. Terminen avslutas med en liten uppvisning för familj och vänner. Vi hoppas detta ska inspirera till rörelse vid våra familjekvällar och familjegudstjänster.

Anmälan via e-post till karlsborgs.pastorat@svenskakyrkan.se eller sms till Eva-Britt Andrésson: 076-511 53 77

Personalnytt

Under våren har några av våra mångåriga medarbetare gått i pension, nämligen Inga Eriksson, diakoniasistent och Malin Joels-son, församlingsassistent. Lennart Paulsson, kyrkvaktmästare i Udenäs går också i pension under sommaren och han efterträds av Tobias Johansson som har vikarierat hos oss en tid tillbaka.

Maria Waller Larsson som har hållit i kyrkobokföring och pastoratets telefonväxel har slutat och gått vidare till annan tjänst. Marias efterträdare som kyrkoskrivare heter Elin Johansson och kommer närmast från Örebro pastorat. Det blir hennes röst ni hör i telefonen när ni ringer till Kyrkans hus.

Vår komminister Pia Svantesson som hållit i spakarna för barn- och konfirmandarbetet går vidare till ny prästtjänst på hemmaplan i Töreboda pastorat efter sommaren.

Lovisa Andersson och Aron Bild, församlingsassistenter i barnarbetet går på föräldraledigheter i höst.

I vår gemensamma pastoratsmessa den 11 juni i Breviks kyrka kommer vi att tacka våra medarbetare som nu slutar och välkomna dem som har kommit i tjänst.

SWISHA GÄRNA DIN KOLLEKT	
	Bocksjö kapell 123 618 04 00
	Breviks kyrka 123 069 68 72
	Forsviks kyrka 123 263 10 26
	Garnisonskyrkan 123 515 03 13
	Mölltorps kyrka 123 483 27 88
	Skaga stavkyrka 123 331 18 42
	Tacksägelsekyrkan 123 527 31 98
	Udenäs kyrka 123 345 02 51

Bildgalleriet

Udenäs syförening på utflykt till Hjo.

Världsböndagen firas i Kyrkans hus i Karlsborg.

Konfirmandläger i Fredsbergs prästgård.

Fredagseftermiddag i Kyrkans hus med musik.

Kyrkkaffe med lotteri på Palmsöndagen i Udenäs prästgård.

Familjekväll på sportlovet i Brevik med pyssel.

Påskcafé i Kyrkans hus till förmån för Act, Svenska kyrkan.

Våfflor i Breviks församlingshem
på Marie bebådelsedag.

Kom och sjung, gammal som ung!
Påskpyssel i Udenäs prästgård.

Afternoon tea i Tacksägelse-
kyrkan till förmån för SKUT.

Annandagsmessa i Forsvik med sång av
elever från Hjo folkhögskola.

Familjekväll på tema hopp i Udenäs prästgård.

Barnens öppna kyrka i Mölltorps församlingshem.

Konfirmandläger på Flarken med
hela gruppen.

Gravrättsinnehavare

Vid inventering av gravplatser på Udenäs kyrkogård har följande gravplatser befunnits sakna registrerade gravrättsinnehavare.

Gravplats	Senast gravsatt	Plats	Dödsår
UK 728	Johansson Selma	Karsjöhult	1922
UK 733	Johansson Margit	St. Björstorp	1926
UK 736, 737	Carlsson Gustaf Alfrid	Olofstorp	1938
UK 750	Carlsson Tilda f Eriksson		1951
UK 753	Gustavsson Ludvig	Uggletorp	1907
UK 756	Johansson Kristina f Karlsdotter	Bygget	1907
UK 759	Ring Maria f Johansdotter	Svanvik	1928
UK 760-762	Johansson Emil	Grindstugan Sannum	1947
UK 771, 772	Jakobsson Stina f Johansdotter		1927
UK 777, 778	Johansson Wilhelmina f Gustafsdotter		1942
UK 1958, 1959	Johansson Augusta f Strömberg		1947
UK 1960	Andersson Frida L	Skövde	1942
UK 1961, 1962	Andreasson Olga T	Nygård	1943
UK 1965, 1966	Lindström Elin Leontina f Karlsson		1944
UK 1971	Eriksson Stig O B	Perstorp	1943
UK 1972, 1973	Jarl Gottfrid J	Hova	1988
UK 1974	Karlsson Matilda	Kopparhult	1941
UK 1977	Andersson Gustav	Havsmon	1947
UK 1981-1984	Johansson Gustav	Närlunda	1862
UK 1981-1984	Karlsson Anna Charlotta	Närlunda	1947
UK 1981-1984	Johansson Anders Petter	Närlunda	1942
UK 1987, 1988	Boström Gustav Adolf	Brotorp	1952
UK 1989-1991	Svensson Karl V	Närlunda	1960
UK 773b-774b	Svensson Alfrid	Fräckestad	1939
UK 775b-776b	Karlsson Ferdinand	Igelstad	1946
UL 784, 785	Johansson Karl	Marnäs	1937
UL 800	Persson Per		1893
UL 801	Andersson Albertina	Björkkullen	1936
UL 802	Frisk Erik	Forsvik	1900
UL 806	Karlsson Herman	Börjestorp	1925
UL 808	Olsson Johanna f Persdotter	Bölet	1926
UL 809	Svensson Frans	Granvik	1941
UL 812, 813	Andersson Folke		1998
UL 815-817	Adamsson Bertil	Solhagen Sätra	1953
UL 818, 819	Durand Isaura		1993
UL 820, 821	Nilsson Kristina f Johansdotter		1934
UL 824	Larsson Karl	Sannum	1932

Karlsborgs pastorat önskar att släktingar eller närstående till gravsatta på ovanstående gravplatser tar kontakt med kyrkogårdsförvaltningen för att uppdatera ägare på gravrätten.

Har vi ingen ägare på gravrätten så kan kyrkogårdsförvaltningen plocka bort gravrätten/gravsten.

Anna Arne Andersson 076-7712215, Viktor Hallin 076-2085667, Tobias Johansson 076-7712214. Tack för hjälpen.

										TRÄDGÅRDEN VID TACKSÄGELSEKYRKAN ÄR TILLÄGNAD		ETT FINARE ORD FÖR VINST		TRÄDGÅRD VID OLIVBERGETS FOT	
										HAR FRACK	↓			↓	
										↗					FLYG-BOLAG MED FLOT
										DANSK ODLINGS-PLATS NOBBA					
										KOMMA TILL KLARHET					
↙	DELAS INTE HUR SOM HELST		↖	HUVUD-DEL GÄR RUNT	ÄR VÅRA FÖRSÄMLINGAR		↖	DUMBOM MED SKALLE	BESTÄR JUPITER AV	YNGST ÄR INTE NODVANDIGTVIS	GRANN-LAND TILL OZ				
	↘				↘				↘		INNE-HÅLLER 21 BREV				SNABEL-A
↗					SNURRIG I BOLLEN			TÄNKER SEGER-VISS							
↗	GÅR ATT LITA PÅ VANTAR PÅ NAPP						POST-ITS	NOLL TITTA UTAN AVBROTT							
↗	KAN FÖRVÄNTAN GE I MAGEN		ÄR INTE KALL-SINNIGA		VÄXT SOM SAKNAR RÖTTER				↓		STÅR KANSKE PÅ TÅ	KOMMA FRAM TILL	DELAR AVDELNING MED FRUKT		
↗					UPP 21:5 SE, JAG GÖR NYTT	→									
	INDISK BADÖRT				NARVA-BO	1800-TALS-POET				UNG-DOMS-TID					
	LEPUS PÅ LATIN KÖ-FORMAT					FRANSK ARTIKEL		GULT SEKRET VANLIG FRÅGA				BATTERI			
↗				ARBETA HÄRT UTAN LÖN						DECKAR-RANKIN					
	PRÖVA SINA KUNSKAPER								KROP-PENS LAMPA						

Välkommen att lösa vårt sommarkryss. Lösningarna under 2023 är psalmcitat hämtade både ur den Svenska Psalmboken och Psalmer ur 2000-talet. Skriv gärna lösningen på ett vykort och skicka till Karlsborgs pastorat, Strandvägen 6, 546 32 Karlsborg senast 6/8.

Vinnaren belönas med ett presentkort, Karlsborgs handel, på 200 kr.

Rätt svar i förra numret var "Var med och ge". Vinnare: Ulla Wallerman. Grattis!

Anton Ahlner

Ålder: 30 år
Bor: i Hjo
Familj: en hund, två katter
Arbete: Kyrkvaktmästare i Mölltorp-Brevik

Mot slutet av intervjun undrar jag vad han tror att han gör om 10 år? "Då jobbar jag med det jag gör nu. Det är som att ha kommit hem att få jobba på kyrkogården"

Anton är född och uppvuxen i Hjo och där bor han fortfarande kvar, inte långt från föräldrahemmet. Efter gymnasiet (Samhälle - Ekonomi) började han jobba på ett industriföretag. Det var tänkt att han skulle stanna ett år, istället blev det 10. "Det var bekvämt att stanna kvar, skönt med en fast inkomst". Men det har också blivit några år som "säsongare" på kyrkogården i Hjo. När det så blev en kyrkvaktmästartjänst ledig i Mölltorp-Brevik sökte han och fick den.

Redan som barn upptäckte han att han gillar att jobba med trädgård och odling. Dock gav inte tiden utrymme för det intresset då, istället ägnade han sig mycket åt sport.

Så småningom skaffade han eget hus med trädgård och nu tog odlingsintresset fart. "Jag odlar mycket hemma, det finns mycket blommor - bland annat har jag 'snöat in' på luktärtor".

Vad händer mer på fritiden?

"Mycket av min tid tillbringar jag med min hund "Loke", en flatcoated retriever. Han håller på att utbildas till räddningshund så många timmar ägnas åt träning. Det är roligt med utmaningarna, det är också fint att kunna ge tillbaka något till samhället."

"Jag lyssnar på ljudböcker, gärna på engelska - det håller språkkunskaperna vid liv. Det blir ofta serier av böcker såsom Alistair MacLean, Harry Potter och Sagan om ringen".

Har du någon favoritsalm?

"Jag har egentligen ingen, inte ännu. (Kan man göra "Änglahund" till psalm?) Jag såg 'Så som i himmelen' som musikal och gillar verkligen Gabriellas sång".

Meningen med livet

"Att göra sitt bästa för sig själv och andra. Att komma till en punkt i livet där man trivs var man är och vem man är".

Hur är det att arbeta i kyrkan?

"Jag trivs att jobba på kyrkogården och i kyrkan, det har jag alltid gjort. Det är något speciellt med atmosfären och att kunna följa förändringarna över året. Det är fint att förvalta vår kulturhistoria.

När jag var liten tog mormor med mig till kyrkan. På syföreningsauktioner hjälpte jag till som "springpojke", det hände också att jag såg till att buden höjdes.

Jag var på en kurs för kyrkvaktmästare, där fick vi lyssna till ett föredrag "Samtal med krattan i hand". Det är viktigt att se att det diakonala arbetet också sträcker sig ut på kyrkogården."